

barnás tónusú tájképe és Prudhonne két arcképe kötötte le még figyelmünket, Hondon és Rodin kis szobrain kívül, amelyek igen gazdag kincsei a gyűjteménynek. Néhány szép iparművészeti tárgy és régi bútorok teszik változatossá a nagyértékű gyűjteményt.

Kázmér Ernő.

SZÍNHÁZ.

AZ ELNÖKNÉ.

Hogy miért készülnek az ily vígjátékok előadására halálos komolysággal a szezon közepén a színházdirektorok és hogy van az, hogy az ily daraboknak aránytalanul nagy a forgalmi értékük? Azt hisszük, hogy a hiba ami felfogásunkban rejlik, mert nem vesszük komolyan azt a dolgot, hogy az írók munkájukat mulatságos és kedves ötletekkel, gazdag leleményességgel, elmésséggel ruházzák fel.

Az elnökné, *V e b e r* és *H e n n e q u i n*, kipróbált francia bohózatgyártók munkája, mely a Vigszínházat régi hagyományainak követésére kötelezte. A nevetés az a finom húr, mely hozzákapcsol bennünket a színpad játékához és egyszerre megszűnik minden ravaszkodás, csak a beteltség és a felfrissültség az egyedüli uralkodó rajtunk. És ezzel megmondtunk volna mindent. Mert a darabban mi törfenik?

Talán semmi. Fősúly a pikantéria és a frappáns hatások, evégből a francia igazságügyminiszter két asszonyt vetkőztet le, az egyiket halálos szerelemből, a másikat pedig a ruha miatt.

Az ily darabokért soha sem rajongott a közönség, de jött és mulattak rajta. Logikát nem kerestek, élethűséget nem találtak, a tarka fantázia tiszta humorát pedig *K a r i n t h y* Frigyes — a darab fordítója — kitűnő főmunkatársunk emelte előkelő és irodalmi színvonalra.

A színészekről ez esetben nem lehet és nem szabad megfeledkezni. *P. G a z s i* Mariska a chasonette énekesnő szerepében egyszerű és finom volt, *M o l n á r* Aranka minden tekintetben művészi nyújtott és *V. H a r a s z t h y* Hermin hatásos kómikuma a nyílt színen is sok tapsot kapott. *T a n a y* és *H e g e d ű s* hálátlan szerepeiket mesteri alakításukkal tették kedveltté.

Kázmér Ernő.

YVETTE GUILBERT.

Fejletlen kultura és politikai elnyomatás közepette fölnőtt népek fiának lelkivilága külső megnyilatkozásaira is rányomja bélyegét a mozgás vonalának bizonyos (túlzások vádjától reftegő) letompitottságában, sőt félszegségében, melyből csak a végső erőfeszítés forradalmisága vált ki változatosságot. Az ily népekre a fejlettebb kulturában és az igazi szabadság levegőjében kialakult hang és mozgásbeli gesztus, melyet számtalan a köztudat által más szentesített kifejezésmód és az egyéni önbizalom tesz biztossá és nagyskálájúvá, megnyilatkozásszerűen hat. Ez a reveláció — közelebről meghatározva — abban nyilvánlik meg, hogy nemcsak a hatásnak konvencionálisan „diszkrét”-nek nevezett eszközeivel lehet közvetlennek és művésziinek (vagy „természetes”-nek) lenni, hanem a kifejezésmód legszélsőbb és legrikítóbb lehetőségeivel is. Kaliber-kérdés az egész: erős kifejezési eszközbeli izomzat és izlésbeli egyensúlyérzék függvénye. A légtornász-akrobatának a nyújtótornász fölötti fölénye. A szó, ének, arcjáték, taglejtés és táncadta kifejezésbeli lehetőségeknek ilyen fölényes, korlátlan önbizalma és biztos izlésű zsonglörje Yvette Guilbert. Technikájának merészségében csak egy-két híres groteszk-komikus — *Harry* *L a u d e r*, *Little-Dick*, *D r a n e m* — volna összemérhető vele, ha Yvette Guilbert hatásbeli céljainak végtelen skálája ki nem zárná az összehasonlítást. A könnyű komikum, a mély áhitat, a hajthatatlan gög, a vészes harag, a vaskos élc, a játszi jókedv, a rátarti báj, a véres tragikum és mindaz ami még ezek között előfordul: interpretáló képességének határán belül maradnak.

*

Mindezekentelül még valamit hozott nekünk az a pár óra, mely alatt Yvette Guilbertben gyönyörködhattunk: a francia nyelvnek évezredes fejlődés során kialakult kifejezésbeli tömörségét, kifinomult egyszerűségét és ezekkel elválaszthatlan értelmi és hangzásbeli muzsikáját; akkordokat a Provence dalos egéből és a hatalmas Óceánnak a kéklő távolból jötteen a Breton-szikelákon megtörő hullámveréséből: Valamit „la belle France lelkéből...”

A közönség hálásan tapsolt neki.

Lovag Ádám.

